

خاطرات

سید محمد خادم

پیش روئے فدراسیون شیعہ ایران

بہ اہتمام محمدی عباسی

خادم، سید محمّد، ۱۳۰۸ -
خاطرات سید محمّد خادم رئیس سه دوره فدراسیون کشتی ایران / سید محمّد خادم، به اهتمام مهدی عباسی. - قم:
نور مطاف، ۱۳۹۳.

۲۸۸، مصوّز، عکس، (بنیاد قم پژوهی؛ ۱۲).
۳۰۰۰۰ ریال.

ISBN: 978-964-7891-78-3

کتاب نامه به صورت زیرنویس و ص ۹۹۹ - .

۱. خادم، سید محمّد، ۱۳۰۸ - ، خاطرات. ۲. خادم، سید محمّد، ۱۳۰۸ - ، خود سرگذشتنامه.
۳. کشتی گیران - ایران - خاطرات. ۴. کشتی (ورزش) - ایران - خاطرات. الف. عنوان. ب. عباسی مهدی، گردآورنده.
ج. بنیاد قم پژوهی.

۳۷۱/۱۰۰۹۵۵

GV ۱۱۹۵/خ ۲۱۳ ۱۳۹۳

شماره مدرک: ۷۹۶۸۱۲

خاطرات سید محمّد خادم

رئیس سه دوره فدراسیون کشتی ایران

به اهتمام مهدی عباسی

قم : نور مطاف

چاپ اوّل : ۱۳۹۳

شمارگان : ۱۰۰۰

لیتوگرافی: نقش

چاپ: گلوردی

تومان ۳۰۰۰۰

شابك : ۷۸-۳-۷۸۹۱-۷۸-۹۶۴-۹۷۸

نشانی : قم ، انتهای خیابان دورشهر ، نبش میدان رسالت ،

مجمع فرهنگی و آموزشی طلوع مهر ، بنیاد قم پژوهی

تلفن : ۳۷۸۳۱۴۲۱ - ۰۲۵ / نماير: ۳۷۷۴۱۲۵۶ - ۰۲۵

پخش: ۶۶۹۷۲۷۹۲ - ۰۲۱ و ۹۳۷۲۶۴۱۳۴۱

www.qompajoochi.ir / info@qompajoochi.ir

فهرست مطالب

۹	ای نام تو بهترین سرآغاز «مقدمه»
۲۱	به نام خداوند جان آفرین
۲۹	خاطرات من «سید محمد خادم»
۳۹	برادران و خواهران
۳۹	وضع تحصیل
۴۳	ورود به دارالفنون
۴۴	دوره دبستان و دبیرستان
۴۸	فرزندان
۵۰	آغاز کشتی گیری
۵۴	ورود به زورخانه حاج وزیری
۵۴	تمرین کشتی در باشگاه های آهن و بیر
۶۰	اولین باری که در مسابقه شرکت کردم
۷۸	قضایات مسابقه ها
۷۹	کاپ اخلاق
۸۱	تجربه بسیار شیرین
۸۵	تأثیر کاپ اخلاق
۸۶	ارزش های اخلاقی در بین قهرمانان
۸۸	تمرین در باشگاه بیر
۹۱	عضویت در باشگاه پولاد
۹۴	شکست تیم کشتی ایران از ترکیه در سال ۱۳۲۶
۱۱۰	باشگاه های ورزشی در کشور
۱۱۱	حمید محمودپور استاد کشتی نوین
۱۱۲	قاسم فارسی بهترین عکاس ورزشی روزگار ما
۱۱۳	پایان تمرینات کشتی
۱۱۴	داور بین المللی مسابقه های قهرمانی کشتی جهان
۱۱۶	دبیر فدراسیون و رئیس هیئت کشتی طهران
۱۲۳	خاطره ای از زمان دبیری و معاونت در فدراسیون کشتی
۱۲۵	ایران قهرمان مسابقه های کشتی آزاد جهان (۱۹۶۵) منچستر
۱۳۰	رئیس فدراسیون کشتی ایران
۱۳۴	تدابیر زمان ریاست فدراسیون کشتی

- کنار گذاشتن از ریاست فدراسیون کشتی
 ۱۳۷ مرگ تختی
 ۱۳۸ آمدن خسروانی
 ۱۳۹ ریاست فدراسیون کشتی ایران برای بار دوم
 ۱۴۰ تیم ملی ایران در مسابقه‌های بین المللی کشتی آزاد رومانی
 ۱۴۵ برگزاری مسابقه‌های کشتی قهرمانی جهان ۱۹۷۳ در طهران
 ۱۴۵ مراسم افتتاحیه مسابقه‌های کشتی قهرمانی جهان در طهران
 ۱۴۹ برخورد با تیمسار حجت
 ۱۵۴ مسابقه‌های کشتی پهلوانی در سال ۱۳۵۲
 ۱۵۹ حضور در مسابقه‌های بین المللی کشتی آزاد عراق
 ۱۶۱ تشکیل فدراسیون کشتی کشورهای مسلمان
 ۱۶۴ ایران قهرمان جام
 ۱۷۳ تقویت نهیات کشتی سراسر کشور
 ۱۷۵ چگونگی کنار گذاشتن از ریاست فدراسیون کشتی
 ۱۷۶ انتخاب مجدد برای زمین بار به سمت ریاست فدراسیون کشتی
 ۱۷۶ ایران در مسابقه‌های کشتی قهرمانی جهان مکزیکوسیتی (۱۹۷۸)
 ۱۸۲ ایران تیم سوم جهان
 ۱۸۴ تظاهرات سیاسی و عدم برگزاری مسابقه‌های بین المللی
 ۱۸۷ سازمان تربیت بدنی و فدراسیون کشتی پس از خروج شاه از کشور
 ۱۹۰ همکاری من با مدیریت جدید فدراسیون کشتی
 ۱۹۶ تختی روز اول با من تمرین کرد
 ۲۰۰ علت شهرت تختی
 ۲۰۲ علت مخالفت مقامات کشور با مربی‌گری تختی برای تیم ملی
 ۲۰۳ خادم از نگاه دیگران
 ۲۱۵ «خادم» شبانه روز به فکر پیشرفت کشتی این مملکت بود
 ۲۱۸ «خادم حقیقت» باید به عنوان یک الگو مورد توجه همه قهرمانان قرار گیرد
 ۲۲۰ «خادم» پدر کشتی نوین ایران است
 ۲۲۲ او را فقط یک بار عصبانی دیدم
 ۲۲۶ ایده‌ها و طرح‌های «خادم» همیشه نتایج مطلوب داشت
 ۲۲۸ نام «خادم حقیقت» برای همیشه در تاریخ کشتی ایران باقی می‌ماند
 ۲۳۰ ستارگان کشتی در زمان «خادم حقیقت» درخشیدند
 ۲۳۲ اسم «خادم حقیقت» یادآور پیروزی‌های بزرگ تیم ملی کشتی ایران است
 ۲۳۴ «خادم حقیقت» بزرگ و ماندگار است
 ۲۳۶ «خادم» بهترین رئیس فدراسیون کشتی ایران تا به امروز است
 ۲۳۸ کارنامه خادم
 ۲۴۲ پاداش مدیریت‌های شایسته
 ۲۵۵ فهرست اعلام
 ۲۶۳

از دوران صباوت با نامش آشنا بودم یعنی از زمانی که به مدرسه می‌رفتم روز اول هر هفته به محض آنکه زنگ تعطیلی دبستان نواخته می‌شد حس غریبی مرا وادار می‌داشت تا با ذوق و شوق فراوان، متفاوت از تفکر هم‌کلاسان، دوان دوان، خود را به مغازه روزنامه‌فروشی واقع در چهارراه بیمارستان فاطمی برسانم تا قبل از آنکه نسخه‌های مجله کیهان ورزشی به فروش رسد و به اصطلاح تمام شود، تیتراژ آن را بخوانم و از وقایع روز ورزش به اختصار آگاه شوم. قیمت مجله سه ریال بود و به تدریج چهار ریال و بعدها پنج قران شد. افسوس که جیبم خالی بود و به اصطلاح، آهی در بساط نداشتم تا نسخه‌ای از آن مجله را تهیه کنم، در نتیجه با دستی تهی و دلی غمگین به خانه باز می‌گشتم و از فرط خستگی در عالم رویایی کودکانه خود به خواب عمیق فرو می‌رفتم.

این در حالی بود که برادر محترم به طور نهان و به دور از اطلاع پدر، مجله را می‌خرید و به هیچ وجه برای یک بار خواندن هم در دسترس من نمی‌گذاشت و معتقد بود که مجله و یا هر چیز دیگر را نباید به سادگی به دست اطفال داد مگر آنکه به سن تمیز رسیده و امانت‌دار خوبی باشند و این دلیلی بود که بعدها فهمیدم حق با او بوده است.

او که با دقت و مشقت و صرف وقت و هزینه بسیار پاره‌ای از نشریات ادواری انجمن ملی تربیت بدنی، کتب، رسائل، اسناد و تصاویر ورزش ایران و برخی کشورها و مسابقه‌های بین‌المللی، آسیایی، جهانی و المپیاد از سال ۱۳۰۰ شمسی به بعد را در طی سالیان متوالی فراهم کرده بود بعدها به میل خود و مطابق قولی که از من گرفت بدین صورت که در نگاره‌ای و تکمیل آن‌ها کوشا باشم تمامت مجموعه خویش را یک‌جا در اختیارم گذاشت و به این منتهی شد که مافی آن‌ها را نیز که در آن زمان قریب یک هزار تومان شد «در آن زمان قیمت هر سکه طلا ۱۸۰۰ تومان معادل ۱۸۰۰ ریال بود» نقداً از کیسه فتوت خویش پرداخت نمود و این وسیله‌ای شد تا شالوده تألیف تاریخ ورزش باستانی و کشتی پهلوانی ایران «چاپ ۱۳۶۴»، تاریخ ورزش باستانی و کشتی پهلوانی قم «چاپ ۱۳۶۷» - دوره تاریخ هفت مجلدی کشتی ایران «چاپ ۱۳۸۳-۱۳۷۴» و مجله ورزش و کتاب فوتبال ایران در سال ۱۳۸۰ بدین گونه شکل گیرد.

باری در آن روزگار که ورزش کشتی از اعتبار ویژه‌ای در نزد ایرانیان و سایر کشورها برخوردار بود آقای سید محمد خادم جزو چهره‌های شاخص و مدیران محبوب ورزش ایران به شمار می‌آمد به طوری که همواره در جراید ورزشی و ... از قول او مطالب ارزنده‌ای نقل می‌کردند و یا با او مصاحبه می‌نمودند اگر صاحب همتی یافت شود و مصاحبه‌ها و سخنان او را از خلال نشریات فدراسیون کشتی از جمله بولتن‌های یازده دوره مسابقه‌های بین‌المللی تهران و یا بازی‌های آسیایی، المپیاد و جهانی و جزوات تک‌نگاشتی هیئات

ورزشی استان‌ها در گذشته گردآوری کند کتابی مستقل و ارزشمند خواهد شد. چنان‌که گذشت با نام خادم علاوه از نشریات، از طریق رادیو و تلویزیون آشنا شده بودم. بعدها در مسابقه‌های قهرمانی کشور و یا کاپ بین‌المللی که در طهران انجام می‌گرفت از نزدیک جوش و خروش و فعالیت مدبرانه‌اش را می‌دیدم که چگونه برای اعتلای این فن شریف و نام ایران در تب و تاب است. چنین بود که در دل خود بر آن همه همت و لیاقت درود می‌فرستادم.

چند سالی گذشت تا آن‌که چرخش روزگار اندیشه تألیف تاریخ کشتی ایران را در ذهنم جای داد. روزی که بدین منظور به دیدارش رفتم چنان برخوردی نمود که گویی پس از سال‌ها گمشده خود را یافته‌ام.

آغاز سخن او خطاب به راننده‌ی من چنین بود: شما از قم می‌آیید، بدانید من از سادات موسوی هستم و به شهر شما که جاذبه‌ی خیر موسی بن جعفر «ع» است علاقه‌ی دیرینه دارم. همواره با خانواده‌ام به آن‌جا می‌آییم و در استان حضرت فاطمه معصومه «س» روح خود را صیقل می‌دهیم و قوای معنوی خویش را تقویت می‌کنیم. پس به مصداق آشنا داند صدای آشنا، آمدن شما و مقصود جناب‌عالی را از صمیم قلب درک می‌کنم و در این باره هرگونه خدمت و کمکی از دستم برآید کوتاهی نخواهم کرد.

سال‌ها گذشت و همان‌گونه که قول داده بود تا آخر کارهای تحقیقاتی کتاب، پای کار ایستاد تا بالآخره تدوین تاریخ کشتی ایران جامه عمل پوشید.

برای تکمیل تاریخ کشتی ایران لازم بود جلسات متعددی با حضور جمعی از صنایع این فن تشکیل شود و این بنده بنا به میل خود نتیجه مراحل طی شده در طهران و شهرستان‌ها را اجمالاً توضیح دهم و برای رفع نواقص، تبادل نظر کنم. اغلب جلسات در دولت منزل آقای سید شعاع‌الدین قطب «فرزند ارجمند شادروان سید جمال‌الدین قطب رئیس پیشین فدراسیون کشتی ایران» تشکیل می‌شد و آقایان مفصلة الاسامی ذیل به

تناوب به آن محفل دعوت می‌شدند:

سید محمد خادم حقیقت «صاحب خاطرات کتاب حاضر» - دکتر عباس ایزدپناه «ریاست دو دوره سازمان تربیت بدنی و رئیس اسبق فدراسیون کشتی کشور، «متوفی بهمن ماه ۱۳۷۷» - حسن حجازی فر، قهرمان کشتی کشور و سردسته قدیمی هیئت محله امامزاده یحیی (ع) «متوفی پنجم مرداد ۱۳۹۲» - کیومرث ابوالملوک، قهرمان کشتی ایران، نخستین داور بین‌المللی، مربی تیم ملی و نویسنده کتاب رموز و فنون کشتی در سال ۱۳۲۳ و تألیفات دیگر - دانشمند و شاعر معاصر دکتر محمدتقی خوشنویسان از اعضای عالی‌رتبه سازمان پیشاهنگی ایران «فرزند مرحوم پهلوان حاج حسام‌السلطان خوشنویسان»، عباس زند تهرمان کشتی جهان و صاحب بازوبند پهلوانی ایران و رضی آقا شریف فرزند مرحوم حسین رضی زاده، استاد کشتی و مؤسس باشگاه پولاد طهران. کانون دیگر این بنده برای تدوین تاریخ کشتی در طهران که جمعی از رجال ورزشی به آنجا می‌آمدند دفتر سینمای البرز بود. از نخستین ساعات روز مرحوم ابوالحسن هاشمیان پهلوان زاده «نوه مرحوم پهلوان اکبر خراسانی» داور بین‌المللی کشتی - شادروان مرتضی اخوت قهرمان کشتی ایران، مربی اسبق تیم ملی و داور بین‌المللی که از کشور آلمان می‌آمد و زنده‌یاد مصطفی زاغری از کشتی‌گیران معروف پایتخت و رئیس هیئت سابق کشتی مازندران گرمی‌بخش محفل ما بودند.

منزل آقای خادم نیز که روزگاری خانه امید قهرمانان ورزش کشور بالاخص جامعه کشتی بود در این زمان محل رتق و فتق چگونگی تدوین کتاب تاریخ کشتی ایران به شمار می‌آمد و آقای ناصر عظیمی چهره معزز فوتبال کشور و مدیر عامل مؤسسه مازیار ورزش و دوستانش پا به پای نویسنده این سطور همراه بودند.

بخشی از امور تحقیق نیز که در مرکز انجام می‌گرفت، خانه کشتی طهران و در محضر پروفسور امیر حمیدی قهرمان و استاد کشتی بود. او نیز صمیمانه در این راه پر

پیچ و خم مددکار نویسنده بشمار می‌آمد. رحمة الله علیه.

تحقیق و گفتگو با بزرگان کشتی در طهران و سایر نقاط ایران و خارج از کشور و مکالمات و مکاتباتی که طی سالیان متمادی به طول انجامید خود حدیث مفصلی دارد که در این مختصر ننگنجد. بالاخره کوشش‌های چندین ساله به بار نشست و کتابی که تا آن زمان نمونه پیشین نداشت به تدریج و در طی یک دوره ده ساله «۱۳۸۳-۱۳۷۴» از مطبعه بیرون آمد و به دست اهل تحقیق رسید.

همه ساله در صبح و عصر روز سوم فروردین، جمع کثیری از یاران دیرین، استادان و قهرمانان رشته‌های مختلف ورزشی از گوشه و کنار و از راه‌های دور و نزدیک به خانه آقای خادم واقع در مجاورت خانقاه صفی علیشاه که برای چنین روزی آماده است، یکایک و دوبه دو و دسته دسته به مثابه‌ای که باید گفت: از هر چمن گلی، برای گرمی داشت و تبریک نوروز باستانی را به یادگاه سالیانه خود گرد هم می‌آیند و ضمن تجدید خاطرات گذشته به یاد کسانی که از این جمع به عالم بقا سفر نموده‌اند درود و رحمت می‌فرستند و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزو می‌کنند.

نویسنده این مقدمه نیز مانند دیگر یاران طبق سنوات گذشته که در مصاحبت آقایان سید شعاع‌الدین قطب و رضی آقاشریف «مدیر باشگاه پولاد» برای تبریک سال نو به دیدار جنابش مفتخر می‌شد، در سال جاری «۱۳۹۳» به علت کسالت شدید ستون فقرات، متأسفانه از فیض حضورش محروم ماند. با وجود آن که هشتاد و پنج بهار از عمر گرانقدرش گذشته و آثار دل‌خراش سانحه اتومبیل^۱ از وجود نازنینش زده نشده و مشارالیه را خانه نشین نموده و دوران نقاهت را می‌پیماید و بایستی همواره در اندیشه سلامتی خود باشد مع الوصف به مخض آگاهی از عدم حضور این بنده در دیدار نوروزی،

۱. در روز آخر شهریور ۱۳۹۰ در محمّدآباد آمل در اثر تصادف، پانزده روز در بیهوشی به سر برد. باز خداوند عمر دوباره به وی بخشید. معتقد است به طور قطع حکمتی در این بوده است. شاید خداوند برای انجام کاری مرا در این عالم نگهداشت.

از طریق تلفن تماس گرفت و در خلال احوالپرسی، عبارتی دربارهٔ این کمینه فرمود که هم مقام و مرتبت معنوی خود را که نشأت گرفته از اولیای الهی است نمایان ساخت و هم این بنده را تا ابد رهین محبت خویش قرار داد.

بالجمله در اواخر اردیبهشت ماه که به فضل الهی پس از کسالت طولانی، بهبودی نسبی حاصل گشت توفیق دیدارش دست داد. او یادی از دوران گذشته نمود و ضمن تقدیر از تألیف تاریخ کشتی ایران فرمود: دوست دارم مجموعهٔ خاطرات ورزشی مرا که قرار بود توسط کمیتهٔ بین المللی المپیک به چاپ برسد، در اختیار جنابعالی قرار گیرد تا با تغییرات اساسی و تکمیل آن، به نحو شایسته‌ای نشر گردد.

من این پیشنهاد را که با خلوص نیت توأم بود به فال نیک گرفتم و بدین ترتیب تدوین و طبع خاطرات آقای خادم از جمله افتخاراتی است که نصیب این بنده گردید. *کتاب حاضر را می‌توان بخشی از خاطرات مرد پر تلاش کشتی ایران به حساب آورد که با درخواست و پیگیری دوست ارجمند آقای سید امیر حسینی ریاست پیشین آکادمی ملی المپیک، یادداشت‌های آقای خادم زیر نظر آقای نصرالله دادار به صورت پرسش و پاسخ درآمد. متنی که آماده شد بدون زیرنویس‌های کمرم بود و اغلب تصاویر و اسناد در جای اصلی خود قرار نداشت. پاره‌ای از عکس‌هایی که ارزش فراوانی داشت در تدوین کتاب لحاظ نشده بود همچنین در بیان اسامی هم اشتباهاتی رخ داده بود مضافاً اشکالات فنی در صفحه‌آرایی نیز حکایت از آن داشت که مراحل تدوین برای ارائهٔ آن در قالب کتابی مطلوب، برآورده نشده است. به همین دلیل تنظیم و تدوین و ارائهٔ کتاب در قالبی جدید به این بنده واگذار گردید.

نویسندهٔ مقدمه به پاس خدمات این مدیر و الامقام ورزش ایران، همت خود را عزم کرد تا با بضاعت اندک، کتابی در شأن و منزلت مُعزی الیه ارائه کند. نخست متن تنظیم شدهٔ پیشین از نو حروف‌نگاری شد. افزون بر اصلاحاتی که در متن انجام

گرفت، توضیحات مورد نیاز نیز در پاورقی افزوده شد هم‌چنین عکس‌هایی از قهرمانان و بزرگان کشتی که در آرشیو راقم کلمات بود، در خلال مطالب لحاظ گردید و در

آقای سید محمد خادم حقیقت
صاحب خاطرات

پایان کتاب نیز اعلام ضمیمه گشت. اینک کتاب خاطرات سید محمد خادم بدین صورتی که ملاحظه می‌شود به پیشگاه علاقه‌مندان گرامی تقدیم می‌گردد.

نویسنده خاطرات، نیازی به معرفی از طرف این بنده ندارد. همین کافی است بدانیم که آقای خادم از آن دسته مردمی نبوده و نیست که در مقطعی از زمان به دنیا آیند و چند صبحی بخورند و بخوابند و زاد و ولد کنند و آلوده دامن با کوله باری از گناه راه عدم پیش گیرند. این مرد خود ساخته از ورزش زورخانه و قهرمانی کشتی کشور آغاز کرده و با شرکت در مسابقه های قهرمانی اروپا «۱۹۴۹» و ریاست هیئت کشتی طهران و داوری بین المللی و دبیری و نایب رئیسی تا مقام ریاست فدراسیون کشتی ایران را در اثر لیاقت و بدون هرگونه وابستگی «و یا پارتی بازی و روپایی و سفارش مقامات» پله پله طی نموده و با کوشش های مجذانه در این راه منشأ آثار خیر برای ورزش و قهرمانان ایران بوده است.

شرح حال آقای خادم چشمه هایی از مدیریت ورزشی ایران را در گذشته ای نه چندان دور نمایان می سازد. کسانی که اصل تحقیق در امور ورزشی باشند به سهولت می توانند گوشه ها و نکته های ظریفی از تاریخ مکتوم کشتی نوین ایران را از خلال مطالب این اثر استخراج کنند و به کار گیرند. رجاء واثق دارم مطالب کتاب بر اساس ادبیات و گفتمان ورزشی نگاری تدوین یافته است. همچنین با تلاشی که برای ارائه بدون نقص کتاب شده ممکن است خالی از لغزش های نگارشی و ادبی نباشد.

* شایان ذکر است از بدو تشکیل انجمن ملی تربیت بدنی در سال ۱۳۱۳ شمسی تا کنون، این برای نخستین بار است که کتابی درباره شرح حال و خاطرات یکی از رجال خوش نام و رؤسای فدراسیون های ورزشی ایران در داخل کشور به زیور طبع آراسته می گردد.^۱ امیدوارم تا دیر نشده «و به مصداق ناگه بانگ برآید که خواجه مرد» بزرگان رشته های مختلف ورزشی با مطالعه این اثر، بر سر شوق آمده به هر میزانی که می توانند به

۱: گفتنی است در سال ۱۳۸۲ خاطرات دکتر محمد حسن رهنوردی رئیس فدراسیون وزنه برداری در خارج از کشور به طبع رسیده است.

فکرتدوین خاطرات خود باشند و هر گونه صلاح می دانند به طبع و نشر آن اقدام کنند.

* تجربه نشان داده است به جز تعداد معدودی از قهرمانان جهان، معمولاً مدال آوران ایرانی در عرصه بین المللی، اگرچه برخی از آنان تحصیلات آکادمیک دارند ولی هیچ گاه به کتب تراجم و تذکره های ورزشی، ارجی نمی نهند و بالعکس قهرمانان و پیش کسوتانی که در نقاط مختلف کشور زندگی می کنند و صاحب عناوین جهانی نیستند رویدادهای ورزشی را با دقت پیگیری کرده، ارزش آثار فرهنگی را بیشتر می دانند و قدر می شناسند. از این روی نویسنده این مقدمه در یکی از جلسات به صاحب خاطرات عرض نمود: همواره شرح حال و عکس های تکراری قهرمانان جهان در جراید ورزشی درج می گردد و پیشکسوتان باشگاه و شهرستانی از این بابت سهم اندکی دارند. چون عمده مطالب کتاب حاضر، خاطرات و خدمات بی دریغ جناب عالی «سید محمد خادم» درباره ورزش و قهرمانان اقصی نقاط میهن است و در معنا این اثر به تمام ورزش دوستان کشور تعلق دارد، لذا از حضرت عالی استدعا دارم اجازه فرمایید تعدادی از عکس های تیمی و پرسنلی کشتی گیران ادوار گذشته در طهران و شهرستان ها در این مجموعه لحاظ شود تا بدین وسیله و به عنوان باقیات الصالحات، نام جمعی از زحمات کشتان عزیزان ورزش در صفحه تاریخ ثبت گردد و هم خوانندگان مناطق دور و نزدیک، این کتاب را - اگرچه شمارگان آن محدود است - به عنوان یادگار ماندگار مطالعه نموده، در گنجینه خاطرات خانه خویش نگه دارند.

پس از استماع عرایض این بنده، آقای خادم از این پیشنهاد بسیار مشعوف شدند و با این عبارت فرمودند: این از آن کارهای بسیار خوب است، به همین طریق عمل کنید. از این رو چنان چه برخی از تصاویر کتاب با مطالب و خاطرات مندرج، هم خوانی ندارد به همین دلیل است؛ اما در مجموع جدای از تاریخ ورزش و کشتی ایران نیست.

* بدین وسیله از جناب آقای حاج سید محمد خادم و فرزندان ارجمندشان آقایان سید مصطفی و سید مهدی خادم که همه گونه اطلاعات و مدارک لازم را جهت تکمیل این اثر در اختیار این بنده قرار دادند و نیز از جناب آقای علی بنایی مؤسس بنیاد قم پژوهی و دوست ارجمند آقای هادی ربانی که در نشر آثار فرهنگی سهم به سزایی دارند کمال تشکر را دارم.

همچنین از ذوات محترم جنابان: محمد حسن رجیبیان، سید علی موسوی کیا، سید محمد فروغی، مهدی ارسطو، محمد باقر نجفی، فخرالدین جلیلوند، سید علی هاشم پورو بانو زهرا افخمیان که هر کدام بنا بر موقعیت فرهنگی خود در تدوین این اثر سهمی داشته‌اند صمیمانه سپاس‌گزاری می‌نمایم.

اینک مقدمه را با مادر تاجی که آقای عبدالرحیم رجبعلی زاده متخلص به بتا برای کتاب حاضر سروده‌اند به پایان می‌رسانم. خوانندگان عزیز را به خداوند یکتا و مطالعه خاطرات آقای سید محمد خادم می‌سپارم.

شد نشر چو خاطرات خادم یکسر از لطف خداوند دود اکبر
بتا به جمل برای تاریخش گفت مطلوب بود حیات خادم بنگر

۱۴۳۵ هجری قمری

مهدی عباسی

مردادماه هزار و سیصد و نود و سه